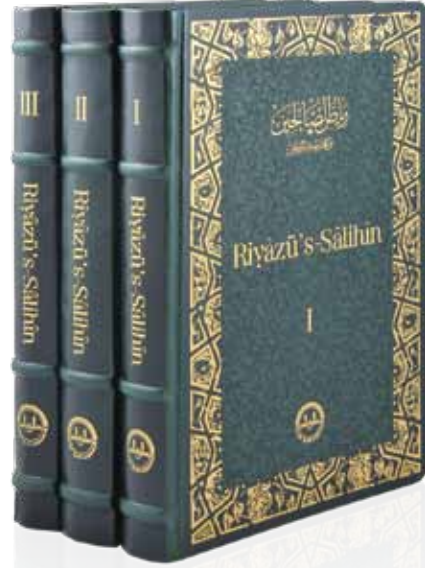


Riyazü's-Salihin

Hicri yedinci asrın önde gelen muhaddislerinden Nevevi (1233-1277) tarafından kaleme alınan Riyazü's-Salihin, yüzyıllardır kütüphanelerimizin vazgeçilmez eserleri arasında yer alan İslam klasiklerinden biridir. Tam adı Riyazü's-Salihin min Hadisi Seyyidi'l-Mürselin'dir. Eser, sadece hadislerin derlendiği bir kitap değil, aynı zamanda müellifinin yaşadığı dönemde İslam coğrafyasının meselelerini ortaya koyan bir belge; insanların ihtiyaçlarına İslam'ın iki kaynağı ışığında çözüm yolları gösteren bir rehber niteliğindedir.

Eserin kaleme alındığı hicri yedinci asırda İslam coğrafyasının Haçlı ve Mođol istilalarına maruz kalması sonucu Müslüman toplumunda çeşitli sorunlar baş göstermiştir. Böyle bir durum karşısında duyarsız kalamayan Nevevi ise bu önemli eseri yazmıştır. Nitekim o, kitabının mukaddimesinde kişiyi ahirete hazırlayacak, kendisine iç ve dış dünyasını güzelleştiren edep ve ahlak ilkelerini kazandıracak, iyi ve güzel olana yönlendirip kötü ve çirkin olandan uzak tutacak, nefsi terbiye edip ahlakı güzelleştirecek, kalpleri arındıracak ve bedeninin her bir uzvunu günahlardan koruyacak sahih hadislerden oluşacak derleme bir eser telif edeceğini belirtmiştir.

Meşhur sahih hadis kitaplarından sahihliği sabit olan hadisleri vermek, her konuya Kur'an-ı Kerim'den ayet-i kerimelerle başlamak, manası kapalı olup şerh edilmeye ihtiyaç duyulan kelimeleri ve ifadeleri açıklamak ve hadislerin kaynaklarını göstermek, Nevevi'nin Riyazü's-Salihin'i hazırlarken gözettiği sistematik ve prensiplerdir.



Farklı nüshalarda verilen farklı hadis sayılarından hareketle tekrarlarla birlikte yaklaşık 1900 hadis ihtiva ettiğini söyleyebileceğimiz Riyazü's-Salihin, 17 bölüm ve 372 babdandan (altı konu başlıklarından) oluşmaktadır. Nevevi, yaşadığı dönemin şartlarını göz önünde bulundurarak tespit ettiği başlıkların altında öncelikle konuyla ilgili ayetleri, ardından da hadisleri sıralamıştır. Tövbe, hayâ, cenaze, yolculuk adabı gibi konularda ise ayet ve hadislerden önce ya da sonra âlimlerin konuyla ilgili görüşlerine yer verdiği olmuştur.

Nevevi, hadislerin senetlerini uzun uzadıya vermek yerine sadece sahabi ravilerinin isimlerini vermeyi tercih etmiş ve her hadisin sonunda



aldığı kaynakları zikretmiştir. Bununla birlikte bazı hadislerde lafzın hangi kaynağa ait olduğunu belirtmiştir. Ebu Davud ve Tirmizi'den aldığı hadislerin sonunda onların rivayetle ilgili değerlendirmelerine yer vermiştir. Zaman zaman kendi değerlendirmelerini de sunmuştur. Hadislerde anlamı kapalı olan ya da bilinmeyen kelime ve ifadelerin bir kısmını açıklamış, bazı uzun rivayetleri kısaltmıştır. Hadisleri lafzen rivayet etmekle birlikte mana ile de rivayet etmiştir. Nevevi, bazen bir kelimenin yerine eş anlamlı başka bir sözcüğü kullanmıştır.

Telif edildiği günden beri hem İslam dünyasında hem de ülkemizde hakkında pek çok çalışma yapılan Riyazü's-Salih'in Diyanet İşleri Başkanlığı tarafından 17 kez baskısı yapılmış ve yayımlanmıştır. Ancak mevcut çevirinin zaman içerisinde anlaşılmasında nedeniyle yeniden tercüme ihtiyacı duyulmuş ve böyle bir ihtiyacın neticesinde Diyanet İşleri Başkanlığımız tarafından gerek şekil gerekse üslup yönünden yeni bir tercüme faaliyeti gerçekleştirilmiştir. Bu tercümede, özellikle günümüz okurları tarafından anlaşılmayan dil yerine daha anlaşılır ve sade bir üslup tercih edilmiştir. Hadislerin çevirisinde lafzi bir tercümeden ziyade, metindeki manayı okuyucuya en uygun dil ile aktarmayı esas alan bir yöntem uygulanmıştır.

Okuyucunun yanlış anlayabileceği yahut konuyla ilgili muhtemel soruları dikkate alınarak bazı hadislerle ilgili açıklayıcı ve yönlendirici kısa dipnotlar düşülmüştür. Bu dipnotlarla o hadisin, İslam'ın temel ilkeleri çerçevesinde doğru anlaşılması amaçlanmıştır.

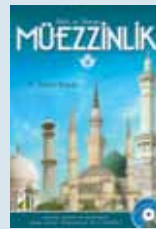
Dua ve zikir cümleleri içeren rivayetlerin tercümelelerinde bu kısımlar, ezberleneceği ihtimaliyle yeni harflerle okunuşları ve anlamlarıyla birlikte verilerek italik hâle dönüştürülmüştür.

Eserde tekrar gibi duran başlıklar azaltılmış, uzun olan başlıklar kısaltılmış, bazı konu başlıklarında içerikleriyle birlikte konu bütünlüğünü dikkate alarak takdim-tehirler yapılmış, altındaki ayetler ve hadislerle uyumlu olmadığı düşünülen, hüküm ifade eden başlıklar ise daha nötr konu başlığı hâline dönüştürülmüştür.

İmam Nevevi'nin en meşhur eseri olan Riyazü's-Salih, tarih boyunca geniş halk kitleleri tarafından büyük ilgi görmüş ve İslam dünyasında Müslümanların el kitabı olma özelliğini korumuştur. Müellifinin İslam ahlak ve adabını öğretmek maksadıyla derlediği bu eserin, günümüz insanına hitap eden yeni bir sunuş ile kıymetli okuyucularla buluşması, şüphesiz yazılış amacına hizmet edecek ve Hz. Peygamber'in sözlerini anlama ve onun sünnetini yaşama adına mühim bir katkı sağlayacaktır. ■



İslam Felsefesi
M. Cüneyd Kaya,
İsam Yayınları, İstanbul 2013, 869 s.



Adab ve Erkanıyla Müezzînlük
Dr. Behlül Düzenli,
Damla Yayınevi, İstanbul 2010, 224 s.



Kültürümüzün Kırk Ambarı
Cemil Meriç
Selahaddin Yaşar,
Veni Asya Neşriyat, İstanbul 2013, 197 s.



Hz. Peygamber Devri Kronolojisi
Prof. Dr. Kasım Şulul,
İnsan Yayınları, İstanbul 2013, 1208 s.